

ORIGEN DE LA MARSELLESA

Vaig á parlarvos del himne que guarda en cada una de sas mágicas notas la historia de un poble que al sentir las delira d' entussiasme. Ja sabeu que cada poble té un cántich privilegiat que fa glatir ab més forsa que tots los altres las delicadas fibras dels senzills cors ahont los més tendres sentiments hi arrelan: donchs bé; lo cant privilegiat del poble francés n' es la *Marsellesa*.

No hi ha, no, rés com la música, que tinga la immensa forsa de fer plorar y de fer riure; de fer patir y de fer gosar. No hi ha, no, rés com ella, que tant nos fasse comoure. Feu sentir devant dels aragonesos los ayres de una jota y veuréu com corran tot seguit á puntejar-la; toquéu en cualsevol racó del Ampurdá una sardana y veuréu al moment formarse y rodolar humana roda.

Executéu en mitj d' una multitud una sinfonía deguda al talent privilegiat d' algún gran mestre, y el silenci més sepulcral vos donará á comprendre que aquell públich arriba á oblidarse de si mateix al sol desitj de no perdre ni una tant sols d' aquellas armoniosas notas.

L' any de 1792 formava part de la guarnició de Strasburch un simpátich oficial fill de Lons-le-Saulnier, jove de nobles sentiments y de carácter agradable, qu' era á la vegada músich y poeta. Aquestas duas arts germanas que cultivava ell ab tant de ingeni com entussiasme, li obrían las portas en las reunions més distingidas, ahont se veyia sempre rebut ab una amabilitat extremada y ab mostrars corals d' estimació y de simpatía. No semblava sinó que sos amichs, sense saberho, descubrían en lo

front d' aquell jove lo sagell diví de la immortalitat; y com no, si en sa agitada pensa bullían mil ideas desentrotlladas per una meditació constant y ell n' era lo destinat, com més endavant veurém, de llegar al poble un himne que li recordés tothora sa llibertat preuhada y li ensenyés á defensarla sempre.

Lo nom d' aquest jove no es altre que 'l de Rouget de l' Isle.

La casa del patriota alsaciá, Dietrich, n' era la llar que ab mes frecuencia visitava.

Tenia Dietrich duas nenas tan entussiasmas com son pare per la llibertat y per la patria; dos ángels en quins ulls, com en un cel de ditxa, hi bebia á dolls en Rouget tota la inspiració què necessitava pera escriure sos versos y compondre sas solfas. Ellas l' apreciavan com apreciarse puga un germá y l' ajudavan en la execució de sas estimadas obras.

Un hivern, lo del any mateix que havém relatat, la ciutat de Strasburch se vegé atacada fortament per la miseria. La casa de Dietrich torná pobríssima; pero ab tot y ab aixó Rouget ocupava 'l mateix lloch en la taula, com si formés part de la familia. Un día que no tenían per menjar més que pa de munició y un cuants bocíns de carn salada, Dietrich, mirant ab tristesa y resignació á Rouget, exclamá: «Falta en nostra casa la abundancia necessaria; mes, ¿qué hi fá, mentres no manqui l' entussiasme en nostras festas, ni 'l coratge en lo pit de nostres soldats? No queda més que una botella en lo rebost: portaula, fillas mevas, qu' hem de buydarla y brindar per la llibertat y per la patria. Dintre pochhs días déu presenciar una cerimonia patriótica aquesta hermosa ciutat que 'l Rhin la petoneja ab sas crestallinas ayguas y es precis que en Rouget de l' Isle begui en las darreras gotas de ma última botella la inspiració divina suficient pera produhir un cá-

tich que sembli el crit d' un poble que delira d' entussiasme.»

Aplaudiren sas fillas aquellas paraulas y portant lo ví ompliren d' ell lo got de son envellit pare y el del jove oficial.

Eran las dotze d' una nit molt freda, Rouget de l' Isle se dirigi pensatiu y tremolant de fret cap á casa seva. Un cop á dins procurá inspirarse poch á poch, ja en son temperament de artista, ja en las paraulas d' aquell vell patriota y las carinyosas frasses de sas estimables fillas; ja, en fi, en la noblesa de sentiments que guardava tancats dintre son cor y que allavors lo acariciavan ab falagueras imatges y ab somnis de ventura.

Passá la ma per son front, com pretenent allunyar lo sensí de ideas que s' hi agrupavan y aclarir prest tanta confusió d' ombras; y se posá á cantar component y enlassant al mateix temps las notas y los versos pera millor agermanarlos. Mes abrumat més tart per lo pés mateix de sos sublims pensaments y de sas valentas estrofas, acotxá suament lo cap y s' enco-dormí sense haber escrit rés de tot quan cantat havia.

Se despertá á la matinada y evocant en sa imaginació lo recort de la nit passada procurá reproduhir sos cants, lo que obtingué després de grans esforços, y posantho en solfa se dirigi corrents á casa de aquella familia amiga.

Dietrich s' estava entretenint en lo jardí, al arribarhi en Rouget, pero aná desseguida á despertar á sa esposa y á sas fillas, que dormían encare. No se féren aquestas esperar gayre y tots junts, reunits ab algúns amichs del vell alsaciá, personas abtes pera cantar la composició que Rouget acabava d' escriure, se posáren á entonarla.

A las primeras coplas quedáren tots admirats del mágich impuls de tan sonora música; mes tart, folls de alegría, cantavan rodolantlos hi las llágrimas per las galdas, y al acabar, no poguent resistir al deliri del entussiasme, s' abressáren los uns ab los altres.

La descripció de tan hermosa escena fa exclamar á Lamartine:

«¡Es que vegèren que s' havia trobat l' himne de la patria!»

Aquella nova cansó, trovant massa petita la ciutat de Strasburch pera encloure tanta grandesa, volá de vila en vila repetida per las músicas populars. La ciutat de Marsella se la va apropiat pera cantarla al obrir y tancar sos clubs, las sessions.

Rouget de l' Isle la titolá: *Cant de guerra de l' exércit del Rhin*, pero los marsellesos la

escampáren per tota la Fransa, cantantla en sas marxas y allavors prengué lo nom de *Marsellesa*.

Al sentir aquest cántich que ha traspasat totas las fronteras y que viurá eternament en la memoria de nostres vehíns si no s' esborra de sos cors lo sagrat amor de la patria, nos sembla que sentím la fressa d' unas cadenas que se rompen, lo plor amarch de las mares qu' esperan d' ell la salvació de sos fills, lo pas acompassat d' un exérsit de valents que lluyta á l' ombra de la bandera de la patria, ab aquell mateix dalit ab que los grechs entravan antigament en las batallas al eco de sos himnes, y per últim creyém escoltar en sas darreras notas lo crit atronador de la victoria.

FRANCESCH MARULL.

L' ANGEL

A mon benvolgut amich En Joseph Franquet y Serra.

Quan lo meu fillet vivia,
al sentir tocar á albat,
jo ¡infelís! no comprenia,
per la ventura cegat,
qu' era 'l meu fill qui moria.

Quan mon fillet siguié mort,
al sentir l' eco jolín
¡ay! de la infantil remor,
vaig pensar, secant mon plor,
lo meu fill encare viu.

S. ALBERT.

¡UN DE TANTS!

A mon apreciat company en Joan Valmaña.

¡Qué pocas eran las nits que no 'l veyam!

Quan del campanar queyan las deu batalladas de la nit que feyan que misteriosament se tanquessen las portas totas de las casas del carrer Major, y la gent anava á entregarse al repós, y la lluna s' amagava darrera dels núvols, com si ja hagués complert sa tasca il·luminant aquellas deliciosas sessions del Faro, y la colla, lliure lo camp, se pasejava pel carrer amunt y avall, are enrahonant de lletras ó solfas, are posant en solfa al qui s' ho merei-

xía, lo trobavam assentat en un dels banchs que quedan de portas enfora de las botigas, ab lo bras esquerra estirat sobre 'l respatller, l' altre caygut sobre las camas y 'l cap enfonzat dintre de 'l pit. Era 'l desheredat de la fortuna que anava á dormir en aquell banch com si consistís sa única felicitat, en respirar las últimas alenadas amorosas de las parellas que en ell s' habían assentat, pera comunicarse ab calma y ditxa las vibracions del seus cors.

Ningú sabia d' ahont era, ni d' ahont havia eixit al poble, ni que era de sa familia, ni si 'n tenia; semblava que havia sortit de sota terra com los bolets, y com á aquells, ningú s' havia entretingut á preguntarli tals cosas, qui sab per que no hi havia atinat, qui sap per por de caure en ridícol y fer esclafar la riatllada dels demés.

Arribá al poble ab las mans á las butxacas, per la carretera, poch á poch, com aquell que tant li fa anar més lluny ó quedarse ahont es,... potser seguía carretera avall fins qui sab ahont,... se trobá que la carretera acabava, que quedava penyassegada sobre 'l mar, y va dirse: 'm quedo. Y 's quedá.

Quan 'ls de la colla estavan tips d' anar amunt y avall del carrer y d' enrahonar de nostras cosas, nos atansavam á n' ell, nos hi asseyam al costat, y posanthi la mà sobre la esquena y sacsejantlo lo despertavam. Ell obría sos ulls que per lo enterbolits més que d' un noy de setze anys, semblavan de vell de vuytanta, y feya la mitja riatlleta: ja sabia ell que hi cauria quelcom. Pero primer s' ho havia de *guanyar*, nos havia de dir que havia fet durant lo día, que li havia passat de nou, que havia vist, y que tenia projectat pel jorn següent.

Y ell nos contava que havia guanyat tants céntims, que li havían *pagat* tantas copas, que no havia menjat res, y que... tenia molta son. Respecte del día següent, ¡qué poch s' en ocupa lo qui ha de viure al día per forsa!

Després lo deixavam arrencar son según són en aquell banch, sabedors que havia de finir l' últim dessota de las barcas de la platja, sobre humida sorra, per' aixecarse moll del rui-xim que 'l batre de las onas sobre la costa aixeca.

Casi cada nit lo trobavam rient; sa cara no podia recordarse sense la riatlleta característica, y jo no podia pensar en ell que no 'm digués: ¡Y qu' es tranquil, pobre xicot!

Meditar sobre son estat, jamay se me va ocorre, ¡si sempre reya! Quan un está trist ¡hi pensa tan poch en els que riuhen com no sía per envejarlos!

Una nit vam trobarlo poch comunicatiu y vam deixar-lo prompte; quan tornarem carrer avall ja no hi era y ni menos ne vam fer cabal.

Nos había dit que estava aburrit, que pensava anarsen... y quan tots ja estavam aixecats y separats d' ell, m' hi vaig acostar y li vaig preguntar ab estranyesa: ¿Ahont?... Ell per tota contestació va arronsar las espatllas, ab un gest de ridiculesa tal que no vam poguer menys que posarnos á riure. ¡Renoy,—nos vam dir los uns als altres—avuy si que la porta grosa!

Quant tart, molt més tart, dirigintme cap á casa, vaig emprendre poble en fora, al ser á la carretera fosca com una gola de llop, vaig sentir aixís com un soroll apagat, fondo. No vaig ferne cabal creyent que eran las fullas dels arbres, y decantantne cap á la esquerra vaig pujar á la acera, y quedí esglayat: ab los peus había ensopegat ab una cosa toba, gran, que m' obstruhía 'l pas. Me vaig fer més á la esquerra, y res, lo pas també obstruhit; llavors encenguí un misto y vegí un home estiragassat sobre l' acera, ocupantla per tot lo ample.

Era ell, lo desheretat, lo noy peregrí, lo bolet humá, que dormía, no gayre bé quan de sa boca s' escapavan algunas paraulas entre ronchs y ronchs.

Vaig ajupirme per escoltar que deya y casi 'm van saltar las llágrimas als ulls. Parlava de sa mare. ¡Y que t' estimo mare!—deya.....

Are ja no hi es á Palamós; s' en va anar y ab motiu de sa desaparició se va esbombar tot; y 's va dir que era hospiciá.....

Infelís; quan estava seré, la seva humanitat potser no li deya res de sa mare ó si li deya s' ho callava, va ser precis la forsa del alcohol pera que 's recordés que era fill nascut de femella.

Potser en sas venas hi corria sanch blava potser plebeya,... més va ser precis que hi corregués such de cep pera que pensés en que era home.

¡Mare! ¡Mare! Encara que 'n tinguesses,... no 'n tenías. A ta mare la van fer mare, mes no va sapiguer serho. ¡Quina es la mare que en la balansa de son cor pesa menos lo fill que lo temor de passar per actora d' un delicté forjat en la pensa d' aqueixa malvada... no, boixa societat!

¡Qué hi hem de fer!

¡Era un de tants!

FREDERICH P. VALLÉS.

J. PORTALS PRESAS.

— 天 —

Durá 'l cartei g mesos y mesos fins que l' enamorada parella desitjosa de repetir-se verbalment sas protestas d' estimació, resolgueren tindre una entrevista á solas.

En lo mateix pis ahont ab sa familia vivia la Pilar, ocupava un conegut pintor una habitació, de manera tal que las dos finestres del cel overt se trobaven immediatas y en tal lloch fou ahont determináren parlar-se.

L'artista esmentat, jove de bon humor y ab ribets de calavera, se prestá á facilitar son estudi pera tant *imponent* acte y arribada la nit de la cita, arribáren també ab ella las congou-xas y vacilacions del pobre Emilio que veyá difícil sino imposible sostindre en conversa la *tesitura* per tant llarch temps mantinguda en sa correspondencia.

Pera sortir airós de tal compromís, no li quedá mes remey qu'acudir de nou á son company á fi de que á cau d'orella li servis d'apuntadó de tal manera que pogués anar reproduhint sas paraulas formant d'aquest modo un *terceto* en el qual sols dos dels actors fossin visibles.

—Nit fosca com gola de llop era la designada: lo cel completament enuolit deixaba de tant en tant despendrer alguna gota y á intermitencias los rasgueigs dels llampechs illuminavan l'escena. Ocupáren los enamorats sos puestos, s'obriren las finestres y comensá l'amorosa conversa que valentment sostenia l'Emilio ja que com queda dit á cau d'orella li apuntava son company las respostas.

Tot seguía á maravella; lo dols eoloi com si hagués absorvit l'electricitat que regnava en l'atmosfera, se feya més y més interessant y arribava ja á lo major grau de pasió quan á lo pintor se li ocorregué presentarse á son taller vestit ab una bata, casquet ab borla y portant á la ma una grossa llumanera de quatre blens. Al veure tant estranya aparició, recordá en Ricardo la del personatge de la zarzuela *Don Simón* á les hores en boga y á fi d'ofegar una rialla que li anava á esclatá, se tapá la boca y apretá 'l ventre trobant-se en tant compromesa situació que certas extremitats li resonáren d'un modo estrepitos no quedantli més remey qu'abandonar l'escena á corre cuyta.

No cal dir que las finestres se tancáren de rebot, que la Pilar enrogida per la vergonya, rebé fortíssim desengany, que 'l malhaurat Emilio fugí á amagar sa desventura y que á causa de tant cómic incident acabáren uns amors comensats ab prou romanticisme.

Y are, cars lectors, tot adelantant-me al prosce-ni, permeteume que os diga: «Ja veyeu ahont conduceix fer l'amor per carambola!»

JOSEPH LLOVERAS Y ROIG,

Sant Feliu de Guixols.

Registre civil

NAIXEMENTS

Noys.	1
Noyas.	0

Total. 1

DEFUNCIONS

Cecilia Prats y Planas, 82 anys.

NOVAS LOCALS

Dimars á la nit retorná de son viatge á Madrid, D. Joan Ferrer y Quintana, delegat de la industria tapera.

Los demés delegats se troban també de regrés á sas respectivas localitats.

Creyém que las gestions verificadas per dits senyors resultarán beneficiosas pera nostra comarca.

Ab motiu de la Festa Major de Sant Feliu de Guixols, el setmanari *Lo Trapacer*, d'aquella vila, ha publicat un número extraordinari ab travalls literaris dels coneguts escriptors, Ferrer y Codina, Ferrán Agulló, Ramón Masifern, Francesch Marull, S. Albert, Joseph Roca y Roca, B. Sagrera, F. Pujolá, P. Colomer, Joan B. Camós, Joseph Dausá, Bernabé Llorens y altres.

Enviém la mes coral enhorabona á tan estimat confrere.

Contrariament á lo que publicárem en un de nostres números passats, per haberho copiat de varis diaris, devém manifestar que las targetas postals están exentas de portar lo sello de guerra.

Segóns ens notifican alguns subscriptors, continúa repetint-se l'abús de cada estiu y alguns individuos se prenen la llibertat de banyarse en trajo de Adan en lloch tan vistós y concorregut com ho es la platje de la badia, de modo que ademés poden ser vistos desde las casas del carrer que mira al mar.

Trasladém la queixa á nostra digna Autoritat, als fins consegüents.

La Lealtad, de San Feliu de Guixols, porta endolada la primera plana del número de la Festa Major, que va dedicada á la memoria dels braus fills de aquella població, que moriren en llunyas terras defensant la integritat de la patria.

J. BURELL & C^{ia}

CONSTRUCTORS

Vila y Vilá, 117.—BARCELONA

Especialitat en Yachts,

Llanxas de vapor, Remolcadors, Canúas, Canots, Llanxas de Salvament, etc.

TALLER DE VELAMEN

Unich á Catalunya y á Espanya pera Yachts, tendas pera 'l camp, bany, cassera, etc.

Lonas inglesas y del pais

Direcció telegráfica, «**YACHTS**», BARCELONA

Casa constructora del bot de salvament de Sant Feliu de Guixols.

YACHTS fets per J. Burell: **Nitetis, Atlant II, Atlant I, Niobe, Conqueridor I, Conqueridor II**, del Real Yacht Club de Barcelona.

NIOBE, constructor Burell, 3 primers premis.

FABRICA DE GORRAS Y CORBATAS
DE

Pere Berta

Carrer MAJOR, 32.—PALAMÓS.

Estém acabant de confeccionar un variat y complert assortit en gorras d'estiu de la més alta novetat.

CINTURÓNS per senyoreta, de gust últim y confecció esmerada.

CAMISAS, CORBATAS, COLLS y PUNYS de fil, etc.

Novetat, Varietat, Baratura.

LLIBRERIA Y CENTRE DE SUSCRIPCIONS
DE

Salvador Plaja Villena

Palamós.

Se serveixen tota mena d'obras á la bestreta y á plassos.

Representant á Palamós de la societat de Informes comercials y cobros atrassats, comissions, consignacions y representacions dels senyors

SATORRES y MADRENAS,

de BARCELONA.

Els Quatre Gats

Carrer de Montesión

Barcelona.

Local artístich. Café y begudas d'inmillorable calitat.

La visita á **ELS QUATRE GATS** es indispensable á tot bon "touriste,,

Excelent cuyna catalana.

SASTRERIA Las dos Américas

DE

JOAQUIM DAURA

13, Unió, 13

Barcelona

Elegancia en lo tall, confecció perfecta preus módichs.

Gran y variat assortit en novetats del país y extrangeras.

Totas las temporadas visita 'ls pobles de *Palamós, Sant Feliu de Guixols y Palafrugell* ab un grandíós mostruari.

Estampa d' en Octavi Viader.—Sant Feliu de Guixols.

Pasteria inglesa

D' EN

Alfons Vilarasau

Carrer de PELAYO, 6, bis.

BARCELONA

Especialitat en **lunchs**.

Se recomena á tots los estudiants. Als que sian fills de PALAMÓS y ensenyin LA SENYERA, gran rebaixa de preus. Un *bard*, 0'10 pessetas.

Imprenta i Llibreria de L' AVENÇ

DE

Ronda de l' Universitat, 4.—BARCELONA

Cançons catalanes, harmonisades per

Enrich Morera.

Sant Ramón, Plany, El comte Arnau, El Rossinyol, Montanyes de Canigó, Els Segados, etc.

Una, dos rals.

MEDICAMENTOS ACREDITATS

Recomenats per la Ciencia Médica

Xarop de Hipofosfats IMBERNAT

El mellor de 'ls *tònichs reconstituyents* coneguts, obre l' apetit, cura la *anèmia clorosis* (color: pàlids), enfermetats medulars, *histerisme, insomni*: de efectes sorprendents en las convallescenciass frasc 10 rals.

Xarop de Fosfat de Cals Gelatinós GIMBERNAT

De gust agradable com l' horchata, util per afavorir lo desenvollop oseo y en la curació del raquitisme y escrofulisme, recomenablen los **embarazos y lactancia**: frasc 6 rals.

Vi de Nou de kola GIMBERNAT

Poderós aliment d' estalbi, regulador del cor, estimulante de las funcions digestivas y despertador de tot organisme empobrit: preu 8 rals.

Vi Iodo Tánich fosfatat

De mellors resultats que l' **oli de fetje de bacallá** en la tisis, escrofulisme, debilitat general y menstruacions penosas: preu 8 rals.

Licor dinamogénich GIMBERNAT

A base de Morruol (principi actiu del oli de bacallá nogal y lacte fosfat de cals: frasc 12 rals.

Pastillas GIMBERNAT Cloro-boro-sódicas á la Cocaína

Contra las enfermetats de la boca, y laringe. Conservan la veu y evitan la fatiga: preu 8 rals.

Venta al por major. Farmacia del autor, Conde del Asalto, 14, Barcelona

DETALL EN TOTES LAS FARMACIAS

PALAMOS, D. JOAN VILAR, FARMACEUTICH.